

Europaudvalget og Retsudvalgets formænd

Til medlem af
Europa-Kommissionen
Antonio Vitorino
Rue de la Loi 200
B-1049 Bruxelles

19. marts 2002

J.nr. 224

1. UDKAST

Udtalelse fra Folketingets Europaudvalg samt Retsudvalg vedrørende grønbog om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser

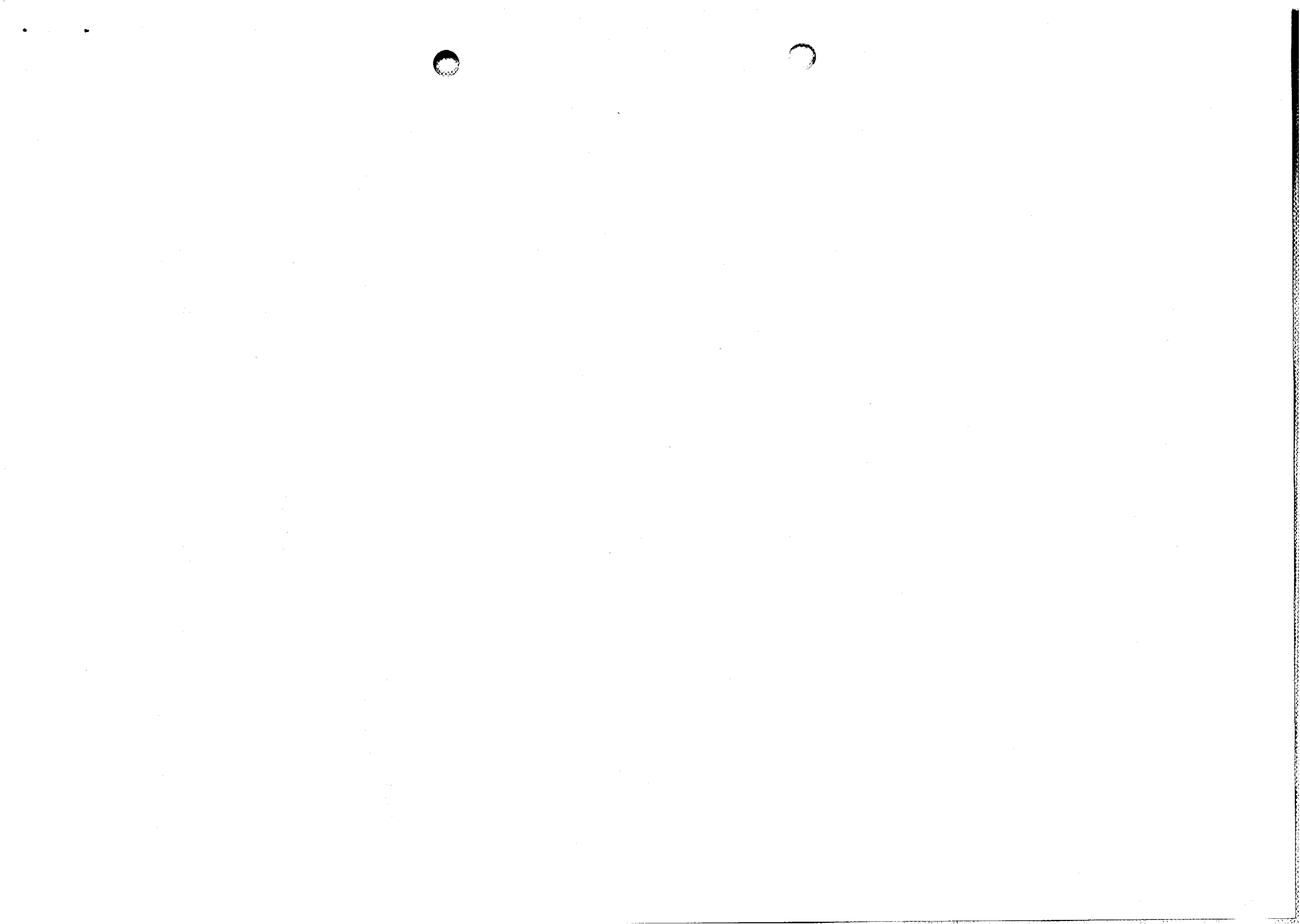
Kære Kommissær Antonio Vitorino

Det danske Folketings Europaudvalg samt Retsudvalget har foreløbigt behandlet Kommissionens grønbog om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (KOM(2001)536) ved en fælles offentlig høring med deltagelse af justitsministeren og repræsentanter for forskellige myndigheder og interesseorganisationer.

Som følge af afholdelsen af det danske folketingsvalg den 20. november 2001 med efterfølgende regeringsskifte, har det desværre ikke været muligt at afholde Folketingets høring om grønbogen tidnok til, at vi kunne overholde høringsfristen den 31. januar 2002. Vi håber dog, at vores høringsvar alligevel vil indgå i Kommissionens nærmere overvejelser om yderligere initiativer inden for dette område, selvom svaret er lidt forsinket.

På baggrund af høringen ønsker vi at fremsætte følgende overordnede synspunkter til nogle af de emner, som Kommissionen behandler i grønbogen:

Et af de spørgsmål, som skal diskuteres i konventet om Europas fremtid op til den kommende regeringskonference i 2004, er hvordan man får involveret de nationale parlamenter yderligere i EU's arbejde og lovgivningsproces. Indledningsvis vil Folketinget derfor gerne udtrykke sin tilfredshed med, at Kommissionen via grønbogen har givet de nationale parlamenter mulighed for at blive inddraget så tidligt i processen.

Folketinget har under sin høring først og fremmest forholdt sig til de mere overordnede, politiske spørgsmål i grønbogen, hvorfor vores høringssvar kun i begrænset omfang vil komme ind på grønbogens konkrete forslag til indretningen af en eventuel fælles ordning for erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

Som det første vil vi gerne gøre Kommissionen opmærksom på en debat under vores høring for nylig om et spørgsmål, som ikke stilles i grønbogen, nemlig *om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser overhovedet bør være omfattet af samarbejdet i EU*, eller om det nærmere er et område, som det under henvisning til nærhedsprincippet er mere nærliggende at overlade til medlemsstaterne. Vi mener grundlæggende, at det først og fremmest er en stats eget ansvar at sørge for et offer for en forbrydelse begået på denne stats territorium, ligesom det også er denne stats ansvar at retsforfølge skadevolderen.

Som det fremgår af Kommissionens analyse af de forskellige medlemslandes nationale ordninger for erstatning til ofre, så har Danmark en god ordning, som løbende justeres og forbedres for at sikre personer, der har været ofre for en forbrydelse, en rimelig oprejsning. Den danske ordning gælder enhver person, der måtte blive offer for en forbrydelse på dansk jord, hvad enten vedkommende er dansk statsborger, har fast bopæl i Danmark eller er EU-borger eller tredjelandstatsborger med midlertidigt ophold, f.eks. som turist eller studerende. Selvom det fortsat diskuteres, om man kan forbedre ordningen yderligere, fremgik det under Folketingets høring, at der generelt er tilfredshed med den danske ordning både blandt politikere, myndigheder og den førende interesseorganisation på området "Landsforeningen Hjælp Voldsofre".

De danske regler er senest blevet ændret pr. 1. januar 2002, hvorefter erstatningerne er blevet fordoblet, ligesom man ikke længere skal modregne andre sociale ydelser, der er udbetalt pga. følgerne af forbrydelsen. Vi mener derfor ikke, at der *isoleret set fra dansk side* er et umiddelbart behov for en fællesordning i EU.

Den danske ordning giver dog kun i begrænset omfang erstatning til (danske eller i Danmark bosiddende) personer, der har været ofre for forbrydelser i udlandet, f.eks. i et andet EU-land. Således er f.eks. almindelige turister som hovedregel afskåret fra at få erstatning fra den danske stat, hvis de skulle have været udsat for en forbrydelse i udlandet. I Danmark er det Nævnet vedrørende Erstatning til ofre for forbrydelser (Erstatningsnævnet), som behandler sager om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Ifølge oplysninger fra nævnet, er der i gennemsnit kun omkring otte sager om året, hvor en dansk statsborger eller en i Danmark bosiddende person søger erstatning fra nævnet for en forbrydelse, som vedkommende har været offer for i udlandet.

Kommissionen for et godt debatoplæg, som rejser en række spændende spørgsmål, og som udgjorde et udmærket grundlag for en konstruktiv debat under Folketingets høring for nylig.

Med venlig hilsen

Claus Larsen-Jensen
Formand for Europaudvalget

Anne Baastrup
Formand for Retsudvalget

Det kan dog ikke afvises, at der reelt er flere personer i en tilsvarende situation, som af en eller anden grund opgiver at søge erstatning fra den danske stat, eller at dette tal kan stige i fremtiden som følge af en tiltagende mobilitet for arbejdskraft, turister, studerende m.v. mellem EU's medlemsstater. Folketinget er også opmærksom på, at erstatningsordningerne i de EU-lande, der har en national ordning for erstatning til ofre for forbrydelser, er meget forskellige.

Det danske Folketing ønsker naturligvis ikke at stille sig i vejen for, at andre EU-lande (hvoraf nogle jo slet ikke har nogen erstatningsordning for ofre for forbrydelser) kan forbedre deres ordninger, eventuelt ved en fælles indsats inden for EU-samarbejdet. Vi ønsker blot at gøre opmærksom på, at spørgsmålet om det hensigtsmæssige i at indføre en fælles ordning bør drøftes mellem medlemsstaterne i relation til nærhedsprincippet, før man går videre med et forslag om en fælles ordning.

I det omfang, andre EU-lande måtte ønske at gå videre med udformningen af en fælles ordning, er det Folketingets holdning, at Danmark ikke bør modsætte sig et sådant ønske. Det er dog efter Folketingets opfattelse en klar forudsætning for dansk deltagelse i en fælles ordning, at der som foreslået i grønbogen bliver tale om at fastsætte *minimumsstandarder*. Vi mener det er væsentligt på den ene side at sikre, at en person uanset i hvilket EU-land, den pågældende bliver udsat for en forbrydelse, kan få en rimelig erstatning, men at Danmark og andre lande med en veludviklet ordning på den anden side kan bevare de regler, der måtte stille et offer bedre end de fælles standarder.

Folketinget vil endvidere gerne opfordre Kommissionen til, at et eventuelt fremtidigt initiativ på området forholder sig til spørgsmålet om, hvilket EU-land, der skal have jurisdiktionskompetencen, når flere medlemsstater er involveret i en sag. Med andre ord: Hvilket land bør være kompetent til at behandle en erstatningsanmodning, når flere medlemsstater er involveret? Ved at fastlægge regler for jurisdiktionskompetence vil man efter Folketingets opfattelse – udover at løse nogle praktiske spørgsmål – kunne komme ud over det problem, at nogle personer kunne være fristet til at søge erstatning fra flere lande eller lade sin beslutning om, fra hvilket land der skal søges erstatning, afhænge af, hvor man kan forvente at få den højeste erstatning.

Vedrørende spørgsmålet om, hvilket land et offer skal søge erstatning i, når flere medlemsstater er involveret, blev der under høringen udtrykt en vis sympati for tanken om, at ofret altid skal kunne søge erstatning i sit bopælsland, blandt andet fordi det er nemmest for ofret selv. Grundlæggende mener vi dog som tidligere nævnt, at et land selv må være ansvarligt for de gerninger, der finder sted på dets område, og således også være ansvarligt over for et offer for en forbrydelse på det pågældende lands territorium, ligesom landet naturligvis er ansvarligt for at prøve at opklare forbrydelsen og bringe gerningsmanden for en domstol. De praktiske problemer, som påpeges i grønbogen ved at

henvise ofret til at søge erstatning i det land, hvor forbrydelsen er foregået, mener vi godt kan overkommes

I den forbindelse vil vi gerne henlede opmærksomheden på den danske ordning, som på det område måske kan tjene som inspiration for en fælles EU-ordning: Som nævnt omfatter den danske ordning enhver person, der måtte blive udsat for en forbrydelse på dansk jord, herunder også borgere fra andre EU-lande. I Danmark har politiet pligt til at vejlede ofre, der under en forbrydelse har pådraget sig en personskade, om retten til erstatning. Politiet hjælper i den forbindelse ofret med at udfylde ansøgningsskemaet til det danske Erstatningsnævn, og det er også politiet, der sender ansøgningen til nævnet. Alle ofre kan endvidere få beskikket en bistandsadvokat, hvilket politiet også har pligt til at vejlede om. Hvis gerningsmanden kan findes og bringes for en domstol, skal ofret i retten kræve eller forbeholde sig erstatning af gerningsmanden under sagens behandling i retten, hvilket anklageren og retten normalt vil vejlede ofret om. Såfremt ofret ikke taler dansk, vil vedkommende i videst muligt omfang blive vejledt på et sprog, som vedkommende forstår.

Endelig findes der et landsdækkende net af uafhængige offerrådgivninger i alle landets 54 politikredse. Som det vil fremgå af det ovennævnte, ydes der efter den danske ordning en del bistand til ofret, hvilket forhåbentlig kan gøre det mere overkommeligt også for ofre for forbrydelser i Danmark, der ikke normalt bor i landet, at søge erstatning fra staten.

Vedrørende de mere materielle forslag til en fælles ordning vil Folketinget blot anføre, at vi er enige med Kommissionens indvendinger mod at søge at tilnærme erstatningsniveauerne. I stedet bør man som Kommissionen også foreslår først og fremmest koncentrere sig om at finde en afklaring på de processuelle spørgsmål, så man sikrer at en person, der har et krav på erstatning fra staten, også kan gøre kravet gældende. Folketinget kan endvidere tiltræde, at man søger at finde et fælles fodslag for hvilke poster, der som minimum dækkes, f.eks. tabt arbejdsfortjeneste, tort i et vist omfang m.v. Dog bør reglerne indrettes på en sådan måde, at de ikke kommer i væsentlig konflikt med et lands almindelige erstatningsregler i øvrigt eller hvad et offer måtte have krav på at få dækket af gerningsmanden efter national ret. I Danmark har vi hen ad vejen tilnærmet vores ordning for erstatning fra staten til ofre for forbrydelser til de regler og erstatningsniveauer, der findes i vores almindelige erstatningsret.

Vi håber vores høringssvar vil være Kommissionen til nytte og inspiration i de videre overvejelser om en fælles ordning for erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Til sidst vil vi gerne takke